

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони

„Европа инвестира в селските райони“

СДРУЖЕНИЕ „МИГ САМОКОВ“

гр. Самоков, 2000, ул. „Македония“ № 34, e-mail: mig_samokov@abv.bg

Изследване тема: „Самоковските песни от с.Алино като част от българската идентичност“

*Изготвил: Момчил Чалъков, ръководител на група за автентичен
фолклор, с. Алино, община Самоков
2025 година*

Изследването е направено по проект „Опознай и съхрани българското-предай нататък. Пътят на зрънцето, шевицата и песента!“ за вътрешно-териториално сътрудничество по подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ от мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР 2014 - 2020 г., Процедура BG06RDNP001-19.607, Административен договор № РД50-28/11.07.2024г., с бенефициент „МИГ-Лясковец-Стражица“

1. Въведение:

Живата традиция на автентичния фолклор на територията на „МИГ Самоков“ :

Фолклорът е не само художествено изразно средство, но и паметта на един народ – живата нишка, която свързва поколения, пренасяйки през времето техните емоции, вярвания, морал и житейски опит. В автентичните народни песни особено ярко се проявява тази роля – те „говорят“ за човека в неговото най-чисто битие, в обичаи, делници и празници, в любов и скръб, в труд и радост. Те са свидетелство за дълбока духовна култура, създавана и пазена от народа извън писмената история.

Народната песен в България е изключително разнообразна по форма, звучене и тематика – в зависимост от географските, етнографските и историческите особености на даден регион. Това богатство се разгръща в множество локални традиции, в които думи, мелодии и ритми разкриват уникалната чувствителност и светоглед на хората, които са ги създали. Областта на Самоковския край и съседните общини съхраняват ценен дял от това културно наследство – песни, в които се преплитат старинни образи, езикови особености и силна връзка с природата и общността.

Автентичните песни не са просто звукови артефакти от миналото – те съдържат послания. Чрез тях българинът е изразявал своята представа за справедливост, добродетел, любов и живот. Те наставляват, утешават, вълнуват. И днес, когато ги изпълняват местни фолклорни групи от различни населени места, ние чуваме в тях гласа на една култура, която не е изгубила своето значение.

Настоящото изследване е посветено на самоковските фолклорни песни от село Алино и тяхната роля като израз на локалната и общонационалната българска културна идентичност. Изследвани са песни, изпълнявани от фолклорната певческа група към Народно читалище „Васил Левски – 1937 г.“, с. Алино – състав, утвърдил се като пазител на автентична шопска традиция. Групата, ръководена от фолклориста Момчил Чалъков, представя местните обредни, празнични и лирични песни в изцяло акапелно двугласно изпълнение – характерна черта на този краен шопски регион. Изпълненията на групата на местен диалект, в традиционни носии от Алино, запазват не само музикалните особености на района, но и неговата културна самобитност.

Изборът на тази тема е обоснован от необходимостта да се документират и анализират локални традиции, чието оцеляване зависи от поколенческото предаване и съзнателната грижа за запазване. В условията на глобализация и урбанизация заплахата от забравяне на местния фолклор е реална, а фолклорната група от Алино е ярък пример за местна общност, която активно съхранява своята духовност чрез музиката.

Целта на изследването е да представи и анализира музикалните, езиковите и културните особености на самоковските песни от село Алино като част от живото нематериално наследство на България. Чрез фолклористичен и етномузиколожки анализ се разглеждат мотиви, образи, музикални структури и диалектни особености в репертоара на групата. Изводите от изследването акцентират върху неразривната връзка между фолклора, общностната памет и националната идентичност.

Настоящата работа се състои от няколко основни части. В първия раздел е очертан социално-културният контекст на с. Алино и фолклорното наследство на Самоковския край. Вторият раздел разглежда тематични и поетични особености на конкретни автентични песни, съхранени и записани от автора на това изследване- Момчил Чалъквов . В третия се анализира обредната и социална функция на песните. Заключение обобщава ролята на тези песни като съвременен израз на българската идентичност и въпросите за тяхното опазване.

2. Живата традиция на автентичния фолклор на територията на „МИГ Самоков“ :

Фолклорът е не само художествено изразно средство, но и паметта на един народ – живата нишка, която свързва поколения, пренасяйки през времето техните емоции, вярвания, морал и житейски опит. В автентичните народни песни особено ярко се проявява тази роля – те „говорят“ за човека в неговото най-чисто битие, в обичаи, делници и празници, в любов и скръб, в труд и радост. Те са свидетелство за дълбока духовна култура, създавана и пазена от народа извън писмената история.

Народната песен в България е изключително разнообразна по форма, звучене и тематика – в зависимост от географските, етнографските и историческите особености на даден регион. Това богатство се разгръща в множество локални традиции, в които думи, мелодии и ритми разкриват уникалната чувствителност и светоглед на хората, които са ги създали. Областта на Самоковския край и съседните общини съхраняват ценен дял от това културно наследство – песни, в които се преплитат старинни образи, езикови особености и силна връзка с природата и общността.

Автентичните песни не са просто звукови артефакти от миналото – те съдържат послания. Чрез тях българинът е изразявал своята представа за справедливост, добродетел, любов и живот. Те наставляват, утешават, вълнуват. И днес, когато ги изпълняват местни фолклорни групи от различни населени места, ние чуваме в тях гласа на една култура, която не е изгубила своето значение.

Женски певчески състав към НЧ „Христо Ботев-1928“, с. Говедарци

В този дух изследването и съхраняването на автентичните песни от различни селища и общини е не само културна задача, но и път към по-дълбоко разбиране на националната идентичност – като мозайка от живи традиции, символика и човешки истории.

Женска певческа група „Райски гласове“, с. Райово

Територията на МИГ Самоков е изключително богата на автентични фолклорни традиции, съхранявани с любов и отдаденост от поколения местни общности. В настоящата част на каталога вниманието ни е насочено към песенното наследство на село Алино – едно от онези села, в които народната песен е запазена в своята оригинална, непроменена форма. Изборът не е случаен: културната памет тук продължава да живее чрез живото изпълнение, устната традиция и активната фолклорна дейност на местните изпълнители.

Особено важна е ролята на читалищата – не само в Алино, но и в цялата територия на МИГ Самоков – като центрове за опазване, изучаване и предаване на нематериалното културно наследство. Именно в тези институции продължава животът на старите песни, а новите поколения намират връзката с корените си.

Сред най-съществените фигури, допринесли за задълбоченото проучване и популяризиране на фолклора в Алино, е авторът на това проучване, фолклорист и ръководител на местната певческа група – Момчил Чалъков. Благодарение на неговата отдаденост, системна работа и вдъхновение, днес разполагаме с редица записани, обработени и изпълнявани текстове на автентични песни, които се превръщат в безценен принос към културната съкровищница на региона.

Детска вокална група „Белчинче“, село Белчин

3. ФОЛКЛОРЪТ В СЕЛО АЛИНО

Разположено в подножието на Рила планина, село Алино е част от културно богатия Самоковски край, където съжителстват природна красота, историческа памет и дълбоко вкоренени фолклорни традиции. Народната песен в Алино играе важна роля в социалния и духовен живот на хората – тя е съществувала не само като форма на изкуство, но и като ежедневен израз на чувства, обичаи и идентичност.

Изглед от с. Алино

Двугласното акапелно пеене, характерно за Шопския регион, е запазена традиция в Алино. Характерно за него е суровото, плътно звучене, с отчетливо напрежение между гласовете – носещо едновременно сила и дълбока емоционалност.

4. ФОЛКЛОРНАТА ПЕВЧЕСКА ГРУПА

Под ръководството на фолклориста Момчил Чалъков, певческата група при НЧ „Васил Левски – 1937 г.“ представя село Алино на многобройни фестивали. Съставена от местни жени, облечени в традиционни носии, групата изпълнява песни на местен диалект, като напълно автентични образци на живото нематериално културно наследство.

Читалище „Васил Левски – 1937 г.“ играе ключова роля за опазване на този изключителен репертоар. Чрез дейността на фолклорната певческа група, тези песни не само се изпълняват, но и се изучават, архивират и предават на младите поколения. Жените, които участват в групата, обличат традиционни носии от региона и представят автентични песни с техните оригинални текстове и мелодии, запазени през десетилетията.

6. РОЛЯ НА ГРУПАТА В ОБЩЕСТВОТО

Нематериалното културно наследство на България е неизчерпаема съкровищница, в която песните от Алино заемат достойно място. Фолклорът в Алино е жива памет – не музейна реликва, а дишащо, чувствено и дълбоко лично преживяване, което отразява всекидневието и душевността на народа от този край.

Фолклорната певческа група към НЧ „Васил Левски – 1937 г.“ в село Алино изпълнява незаменима роля за съхраняването, предаването и оживяването на нематериалното културно наследство от региона. Нейното значение далеч надхвърля рамките на сценичните изяви – тя е жив носител на традиционните песни, обреди и музикално-певчески стил, характерен за Шопския край.

Певческата група изпълнява автентични песни, предавани от поколение на поколение, с оригиналния си двугласов стил, без инструментален съпровод. Така тя не само съхранява музикалните форми и съпътстващата ги поетика, но и поддържа жив езика, диалекта и местните образи – ключови елементи от идентичността на общността.

Нейната дейност е особено значима в контекста на модерното общество, в което глобализацията и технологиите понякога водят до обезличаване на локалните култури. В това отношение групата от Алино изпълнява ролята на културен мост – между миналото и настоящето, между баби и внуци, между традицията и съвременния човек. По този начин се осъществява приемственост – както музикална, така и ценностна.

Участието на групата в национални фолклорни фестивали, празници и събори има и представителна функция – тя е културен посланик на Алино и община Самоков, популяризирайки автентичното местно изкуство в цялата страна. Това издига самочувствието на местните хора, обединява общността около каузата за опазване на традициите и създава чувство за принадлежност.

Освен културното си значение, групата има и социална роля – тя създава социален живот и подкрепя сред участничките си, повишава активността на възрастните жени и

им дава поле за изява, свързано със спомени и преживявания от младостта. Репетициите, съвместните участия, пътуванията и общуването в и извън сцената изграждат устойчиви връзки и сплотеност.

Накратко, фолклорната певческа група от Алино е:

- Пазител на нематериално културно наследство;
- Жив архив от песни, обреди и езикови особености;
- Културен посредник между поколенията;
- Социален фактор за обединение и активност в селото;
- Посланик на традициите от община Самоков на национално ниво.

Съществуването ѝ показва, че фолклорът не е застинало минало, а форма на живо културно присъствие, чрез което едно малко село може да говори със силен и ясен глас през песента.

НЧ „Васил Левски – 1937 г.“ – с. Алино
facebook.com/vasil.levski.alino

5. ПЕСНИ ОТ АЛИНО:

- **Песни, пеени на седенки**

Възстановка на Седанка от фолклорна група към НЧ „Просвета – 1939“, с. Марица

Седенките са били едно от най-важните социални събития в българското село, особено през зимните вечери. Те не са просто места за тъкане, предене, плетене или белене на царевича – това са откритите „народни училища“, в които се събират млади и стари, и се предават знания, опит и изкуство от поколение на поколение. Именно в тази

среда песента е заемала централна роля – като средство за изразяване, за сплотяване и за проявление на емоции.

Песните, изпълнявани на седенки, се характеризират с разнообразна тематика, богато мелодично съдържание и често – с жива импровизация.

- **Характерни особености на седенкарските песни:**

- Обикновено са лирични – любовни и сантиментални по съдържание;
- Могат да бъдат тъжни, игриви или закачливи, често със скрити послания или символи;

Например, една от любимите песни на Лина Чалъкова, баба на записвача Момчил Чалъков е песента „Варай, Данко“, съдържа закачливи нотки в отношенията между момите от село:

Варай, Данко

– Мор, варай, Данко,
Варай, заго=ря=нко ле, варай, заго=ря=нко.
Мор, сите моми на разговор
Бея ле, на разговор бея,
Мор, тебе, Данко, ни у спомен нема ле,
Ни у спомен нема,
Мор, дал' си стара, ил' забоварена ле,
Ил' забоварена,
Мор, ели млада люгье те не знаят,
Люгье те не знаят?
Мор, я Данка им потиом говори,
Им потиом говори:
– Мор, фала, моми, фала, луди ли сте,
Фала, луди ли сте?
Мор, фала, моми, акъл ли немате,
Акъл ли немате?
Мор, нил' съм стара, нил' забоварена,
Нил' забоварена,
Мор, нито млада люгье ме не знаят,
Люгье ме не знаят,
Мор, пуста макея ели е мащеа,
Ели е мащеа,
Мор, нареди ме два леба да месим,
Два леба да месим,
Мор, месих, месих, дорде ги омесих,
Дорде ги омесих
Мор, току рекох, мале дали д'идем,

Мале дали д'идем?
Мор, нареди ме два двора да метем,
Два двора да метем,
Мор, метох, метох, дорде ги изметох,
Дорде ги изметох.

*Песни от : с. Алино, общ. Самоков
Записал: Момчил Чалъков*

*Инф. Лина Стойкова Чалъкова
р. 1931 г., с. Алино
обр. 7 кл., шивачка – плетачка
майка и баща – с. Алино*

- **Песните, често разкриват взаимоотношения между моми и ергени –
зародиш на ухажване, ревност, копнеж;**

Например песните:

Елече, Гюлко, елече

Елече, Гюлко, елече,

Йован се при тебе привлече,

Гюлко ле мари, Шишкова, моме,

Йоване бре, Дойнов, бре, бре...

Подобен вид песен (препоюшка) се изпълнява на „седенка“, когато участниците са забелязали, че момче и момиче се харесват, или просто са решили „да припеят“ някое момиче на момче. Също така се пее и на нива по същия повод. Имената в текста се избират спрямо това, за кого е предназначена песента.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Крива коза окривела

Крива коза окривела, Стано ле,
Йела, йела подбери я, Петре ле,
Петре ле бре, Шишков, бре, бре,
Стано ле мари, Караджина, моме...

Подобен вид песен (препоюшка) се изпълнява „на седенка“, когато участниците са забелязали, че момче и момиче се харесват, или просто са решили „да припеят“ някое момиче на момче. Също така се пее и на нива по същия повод. Имената в текста се избират спрямо това, за кого е предназначена песента.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Песните на седянките се редуват се с разкази, шеги и закачки между участниците.

Песните, изпълнявани на седенки, не само че сплотяват общността, но и служат като своеобразна форма на „емоционално образование“, чрез която младите разбират живота, междуличностните отношения и ценностите на своята среда. Те са „огледало“ на сърцето, но и на колективния морал – сблъсък между личната емоция и общественото очакване.

В Алино – както и в други села от региона – седенките са били част от жизнения ритъм през зимните месеци. Фолклорната певческа традиция, предадена чрез тези събирания, е една от опорните точки за устойчивото съществуване на местната културна идентичност.

2. Обредни, сватбени песни от село Алино:

- пеят се при конкретни календарни и семейни обреди. Например песента „Лаленце се люлее“ е свързана с Лазаров ден и обичая лазаруване:

Лаленце се люлее

Лаленце се люлее, Доне ле,
Лаленце се люлее, Добро ле,
На зелена ливада, Доне ле,
На зелена ливада, Добро ле.
Не ѝе било лаленце,
Най ѝе било детенце –
Очите му дзездици,
Като кротко играло,
Тъй си сладко заспало.
Майка му го будеше:
– Стани, стани, детенце,
Да погледаш лазарки,
Какво хубаво играят –
Жълти чехли потропуя,
Шити поли развевая и!

*Песен от с. Плана, Софийско
Инф. Добрена Наунова Турмачка
(Чалъкова)
р. 1920 г., с. Алино
майка и баща – с. Алино*

Често обредните песни съдържат благословии за здраве, плодородие и щастие в дома.

3. Сватбени песни

Например песента „Бричи ми се млади младожена“ се е пеела, когато се е бръснел младожената.

Бричи ми се млади младожена

Бричи ми се млади младо=же=на,
И бричи ми се млади младо=жена.
Бричия го до девет бер=бе=ра,
И бричия го до девет бербера.
Не можея брада да обричат,
И не можея брада да обричат.
Не можея брич да си наточат,
И не можея брич да си наточат.
Дур не дойде премладо (Никола) берберче,
И дур не дойде премладо (Никола) берберче,
Та обричи млади – младожена,
И та обричи млади – младожена.

Песента „Бела се мома забражда“ се пее по време на забраждането, след като са се върнали от църквата „от венчанье“ и се намират в момковия дом. Изпълнява се от две групи по три момичета или жени, приятелки на невестата, наречени „званици“ („дзваници“).

Жанр: Обредна, сватбена песен

Мотиви: Подготовка на младоженеца за венчавката, ролята на общността в ритуала, символиката на брачното начало

Съдържание:

Песента се изпълнява в момент на традиционен ритуал – бръсненето на младоженеца преди сватбата. Мотивът с девет бербера, които не могат да го обръснат, докато не дойде най-младият, подсказва за значението на прехода от младост към зрелост.

Особености:

- Ритуално-символична песен с точна функция в сватбения обичай
- Повтаряемост и ритъм, подходящ за колективно изпълнение
- Социализираща функция – въвличане на цялата общност в брачния ритуал

Бела се мома забражда

Бела се мо=ма за=бра=жда,
Бела се мома и за=бра=жда,
Заман бе=ла да оди.
Заман бела да оди,
Замана бела и да оди
По свекрови дворове,
По свекрови дворове,
По свекрови дворове
И по момкови чардаци.

Песни от с. Алино, общ. Самоков
Записал: Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова
р. 1931 г., с. Алино
обр. 7 кл., шивачка – плетачка
майка и баща – с. Алино

Жанр: Сватбена, преходна песен

Мотиви: Преход от моминство към невестинство, женска инициация, символ на "покриването" на момата със забрадка

Съдържание:

Песента се изпълнява непосредствено след връщането от църквата, когато невестата пристига в дома на младоженеца. Забраждането бележи духовния и социален преход на жената – тя вече не е която и да е мома, а невеста, част от новото семейство.

Особености:

- Изпълнява се от т.нар. „дзваници“ – приятелки на булката, обикновено на два гласа
- Изключително богат символен пласт – забраждането = социална трансформация
- Пример за това как песента "участва" в събитието, като го структурира и осмисля

4.Любовни лирични песни :

Тук се срещат богатство на образна реч и дълбока емоционалност. Герои често са млади влюбени, разделени от съдбата, родителска воля или тежко време. Пример песента „Болен Костадин“, разказва за огромната мъка на момък, комуто съдбата е отнела любимата му.

Болен Костадин

Болен Костадин, мила мамо, болен Костадин,
Болен ми лежи, мила мамо, болен ми лежи,
Лежи че умре, мила мамо, лежи че умре.
Та йот що лежи, мила мамо, та йот що лежи?
Йот пуста севда, мила мамо, йот пуста севда.
Мома е либил, мила мамо, мома е либил,
Либил не земал, мила мамо, либил не земал,
Друг му я земал, мила мамо, друг му я земал,
Друга гидия, мила мамо, друга гидия.
Костадин майци говори, мила мамо, майци говори:
– Като си умрем, мила мамо, като си умрем,
Не копайте ме, мила мамо, не копайте ме,
Дек’ се копая, мила мамо, дек’ се копая,
У гробищата, мила мамо, у гробищата.
Най ме копайте, мила мамо, най ме копайте
Настред селото, мила мамо, настред селото,
Настред ороото, мила мамо, настред ороото,
Дека момите, мила мамо, дека момите
Оро играят, мила мамо, оро играят,
Дека ергенъе, мила мамо, дека ергенъе
Камик метая, мила мамо, камик метая
Дека невести, мила мамо, дека невести
Се венчавая, мила мамо, се венчавая.

5. Песни за юнаци:

Песента „Пойде Марко църкви на преческье“ възхвалява Крали Марко- непобедим юнак и защитник на християните от османците

Пойде Марко църкви на преческье

Пости Марко Великите пости,
Па на **либе** потиом говори:
– Ой те тебе, **либе** Катерино,
Я си стани рано одзарана,
Посправи ми коня Шарколиа,
Пригответи ми църковното руо,
Пригответи ми книга литургийска,
А не турай **сабя** димескина,
Ютре рано на църква че идем
На църква у София,
У София, у „Света Мария“.
Станала е рано одзарана,
Посправи му конче Шарколиа,
Пригответи му църковното руо,
Па си зема **свилни** дисадзи,
Турила му книга литургийска,
Нали му е **либе** умно и разумно,
Турило му е **сабя** димескина,
Па се качи Марко добър юнак,
Па се качи на конь Шарколиа,
Па си поиде за София,
За София, за „Света Мария“.
Ка наближи Софийското полъе,
Глас се дочу от бели Дунав,
Глас се зачу от три синджира робъе,
Заробил ги Емзе бек арапин.
Разлюти се Марко, разсърди се,
Че не носи **сабя** димескина,
Та не може робъе да отроби.
Проговара коня Шарколиа:
– **Таком** Бога, Марко добър юнак,
Погледни у **свилни** дисадзи,
Твое **либе** умно по-разумно,
Турило е **сабя** димескина.
Погледнал ѝе Марко кралевити,
Погледнал ѝе у **свилни** дисадзи,
Па си виде **сабя** димескина.
Трепна Марко от радос голема,
Па извади **сабя** димескина,

Развърте я налево на десно,
Та погуби турци яничари,
Начело с Емзе бек арапин,
Та освободи три синджира робъе –
Първи синджир се млади момчета,
Втори синджир се млади невести,
Трети синджир старци и па баби.
Секому си по жълтица даде,
Да си купат лебец и опинца.
– И каде **одите**, се поменувайте –
Освободи ни Марко кралевити.
Па си ойде Марко кралевити,
Па си ойде у София,
У църква „Света Мария“,
Диде Марко преческье да земе.
Ка стигна до църква „Мария“,
Литургия е минала,
Излезная софийски кметове,
Кметове още и попове,
Да посресна Марко кралевити,
Па се они шегом шегувае:
– Его **иде** Марко пияницата,
От оденье по меани
Нема време у църква да влезне.
Проговара Марко кралевити:
– **Таком** Бога софийски кметове,
Ка минах през Софийско полъе,
Глас се зачу откам бели Дунав,
Насреща ми три синджира робъе,
Начело с Емзе бек арапин,
Па фанаме у бой да се биеме,
Ега мож робъе да отробим,
Еднаж манах илядо погубих,
Ка повторих **сите** ги погубих,
Затова не можех литургия да
стигнем.
Си попове надзад се връная,
Си попове и **сите** кметове
Да си чинат нова литургия.

*Песен от с. Алино, общ. Самоков
Зап. Момчил Чалъков*

*Инф. Асен Симеонов Пътников
р. 1935 г., с. Алино
обр. полувисше, учител
майка и баща – с. Алино*

Информаторът Асен Пътников знае песента от своя баща Симеон Пътников, който е изпълнявал много Маркови песни.

Жанр: Епическа, юнашка/историческа песен

Мотиви: робство, освобождение, религиозен символизъм, героизъм

Съдържание:

Героят Крали Марко преминава през София и храма „Света Мария“, срещайки синджирни роби. Вероятно сюжетът завършва с намеса, при която той побеждава поробителя и освобождава затворените, следвайки модела на народния закрилник.

Особености:

- Комбинира религиозно пространство с историко-героично съдържание
- Извор на национална памет – митологизация на реалността
- Възпитателна и идентификационна функция – опора на народната чест и морал

6. Песни със скрита символика – често присъстват образи на реката, гората, зелената

Песни като „Гаста горо“ често крият скрито послание – за преход, мъка, нов живот или раздяла.

Гаста горо

– Гаста горо – зелена кори==

Еее, зелена корио,
Гаста горо, можем ли те минем,
Гаста горо, за два дни, за три дни,
Гаста горо, за цела неделя,
Гаста горо, що си повейнала,
Гаста горо, дали те слана сланила,
Гаста горо, дали те пожар пожарил,
Гаста горо, ели те секира посекла?

Я гора им потиом говори:
– Нито ме е слана осланила,
Нито ме е пожар пожарил,
Нито ме е секира посекла.
Преминая три синджира робъе,
Сос слъзи ми лискъе окапая,
С нодзе ми коренье изкореньия,
Затова сам повейнала.

*Песен от с. Алино, общ. Самоков
Записал: Момчил Чалъков*

*Инф. Гюлка Христова Каназирова
р. 1930 г., с. Алино
обр. 4 кл.
майка и баща – с. Алино*

Пеперуда лет летела

Пеперуда лет летела.

Ой Дане ле, вай дудуле.

Каде лети Бога моли:

Ой Дане ле вай дудуле.

– Дай ни, Боже, ситна роса

Да зароси жито просо,

Да заранъи сиромаси,

Сиромаси сирачета.

Заросила ситна роса,

Та зароси жито просо,

Та заранъи сиромаси,

Сиромаси сирачета.

Припевът може да се изпълнява в два текстови варианта: „Ой Дане ле, вай дудуле“ и „Вай Дане ле, вай дудуле“.

18.04.1985 г.

Инф. Вита Станчева Тарийска

с. Ярлово общ.Самоков

р. 1922 г, с. Ярлово

Зап. Марта Форсайт

Анализ на песента „Пеперуда лет летела“

„Пеперуда лет летела“ е дълбоко символична фолклорна песен, която обединява елементите на природата, човека и божественото в ритуален акт. Чрез нейния текст се разкриват не само аграрни потребности, а и етични послания и колективни чувства – грижа, надежда, солидарност. Песента е отличен пример за взаимодействието между слово и действие в традиционната българска култура и носи стойност не само като художествен текст, но и като социален и духовен документ на живото наследство.

1. Жанрова принадлежност:

Песента принадлежи към обредния фолклор, по-точно към дъждовните песни, изпълнявани по време на древнославянския обичай „Пеперуда“ (или „Перперуда“) – магически ритуал за измолване на дъжд, особено в периоди на суша. Тя изпълнява конкретна роля в ритуалната система на селската култура.

2. Тематичен анализ:

Главната тема е благопожеланието и молбата към висша сила – Бог – за дъжд, който да напои посевите и да помогне на бедните. Песнята обединява:

- Природен пласт – нуждата от дъжд, роса, за плодородие
- Социален пласт – упование в божествената намеса заради най-уязвимите: сиромаси и сирачета
- Ритуален магичен пласт – пеенето + движението имат функция не просто да изразяват чувство, а „да предизвикват“ реална промяна в света

3. Символика:

- Пеперуда: образът на пеперудата е сакрален. В ритуала за дъжд момиче, наречено „пеперуда“, се облича с венци, зеленина и често символично „лети“ или танцува. Летенето на пеперудата тук символизира движение към небесния свят, връзката между земята и Бог.
- „Ситна роса“: метафора за благословен дъжд – не порой, а мек, проникващ, благотворен.
- „Жито, просо“: конкретизация на земеделски култури в нужда – символи на препитание
- „Сиромаси и сирачета“: фокусът върху бедните подчертава социалната чувствителност на българския фолклор – общността се моли не само за себе си, а за най-нуждаещите се.

4. Структура и композиция:

- Повторения: Текстът използва повторения с леки вариации („зароси жито, просо... сиромаси, сирачета“), типични за обредния песенен стил. Те създават ритмичност и звукова медитация, която усилва въздействието на посланието.
- Диалогична форма: първите строфи загатват видимо обръщение – пеперуда се обръща към Бог, като говори от името на хората.

- Куплетна организация: два основни тематични дяла – молба и извършено действие. Те създават структуриран наратив: желание → молитва → сбъждане → благодарност (имплицитна).

5. Звукопис и езикови особености:

- Въздействащо звуково оформление: чрез алитерации и асонанси: „ситна роса“, „жито, просо“, многократно използване на мекото „с“ и „о“, които напомнят шума на дъжда

- Думи с вокални украси: „Ой Дане ле, вай дудуле“ – типично възклицание във фолклора, което има магическа, заклинателна сила. Тези фрази не се разбират буквално, а служат за настройване на обреден тон и ритъм.

6. Функция в културния контекст:

- Ритуална (магическо-обредна): песента е част от активния ритуал с вярване в реалното ѝ въздействие

- Обединяваща: събира общността около складовете на жизненоважните нужди

- Комуникативна с висшите сили: типична за народната религиозност – „низова теология“, където песента е молитва

- Социална съпричастност: темата за бедните разкрива силна етика в селската култура – да има за всички.

Местното наречие добавя автентичен колорит – изрази като „мари“, „леле“, „дека отиде“, „пуци го“ оживяват поезията в песните и я правят неразривна част от говора и менталитета на селото.

Мари танка Василице

Мари, танка, мори, Васили=

Мари, танка Василице.

Кога Васи́ла годе=

Кога Васи́ла годея,

Вишни, череши цъфтя,

Вишни, череши цъфтя.

Кога Васи́ла женея,

Кога Васи́ла женея,

Вишни, череши дзре́ея,

Вишни, череши дзре́ея.

Кога му сватба правия,

Кога му сватба правия,

Вишни, череши бере́я.

Вишни, череши бере́я.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

5. ПОСЛАНИЯТА НА ПЕСНИТЕ

Автентичните песни от Алино предават редица послания:

- Стойността на семейството и брака;
- Силата на женската солидарност и трудовата същност на живота;
- Любовта – търпелива, нежна, но често и трагична;
- Природата като съюзник и символ на съдбата;

Доблестта и съдбовността на българина в тежки времена.

**ПРИЛОЖЕНИЕ: ТЕКСТОВЕ НА ПЕСНИ ОТ АЛИНО, СЪБРАНИ И
СЪХРАНЕНИ ОТ МОМЧИЛ ЧАЛЪКОВ:**

Мари танка Василице

Мари, танка, мори, Василице=

Мари, танка Василице.

Кога Васица годее=

Кога Васица годее,

Вишни, череши цъфтея,

Вишни, череши цъфтея.

Кога Васица женея,

Кога Васица женея,

Вишни, череши дзреея,

Вишни, череши дзреея.

Кога му сватба правия,

Кога му сватба правия,

Вишни, череши берея.

Вишни, череши берея.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Пладнина ѝе, брайно

– Пладнина ѝе, брайно, тъжнина=

Брайно, тъжнина ѝе.

Пущай мене, брайно, дома д'и=

Брайно, дома д'идем,

Дома д'идем, брайно, за южина=

Брайно, за южина.

– Не пущам те, сестро, дома ди=

Сестро, дома д'идеш.

По пат карат, сестро, шилега=

Сестро, шилегари.

19.01.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Собира Лазо аргакъе

Лазо ле, Лазо джеле==
Лазо ле, Лазо джелепин.
Собира Лазо аргакъе –
Педесе и пет жетвара,
Шеесе и шес везача.
Лазо им постат режеше,
До него Стана убава,
Стана на Лазо думаше:
– Лазо ле, Лазо джелепин,
Нафиле ти джелепството,
Кога ти е грозна Гроздена.
– Ако е грозна Гроздена,
Изчувала ми два сина,
Два сина, до два близнака.
– И я че ти два изчувам,
Че ти станат четворица,
Ай да погубим Гроздена,
Па да се двата земеме.
А Гроздена им говори:
– Доде ѝе грозна Гроздена,
Сичко ѝе пуно и равно.
Като си умре Гроздена,
Сичко по нея да ойде.
И Лазо си я послуша,

Погуби грозна Гроздена,
Зема си Стана убава.
Воловарѝе надойдоа,
Туку му абер носехя,
Два са му юнци умрели,
Що му говеда красехя.
Овчарѝе надойдоа,
Туку му абер носехя,
Два са му овна умрели,
Що му стадото водехя.
Войничета надойдоа
Туку му абер носехя:
– Два са ти сина умрели,
Два сина – до два близнака,
Що ни войска красехя.
Тогай се Лазо провикна:
– Проклета да е Стана убава,
Що си погуби грозна Гроздена!
Сичко по нея си ойде.
Какво го прокле Гроздена,
Се го ѝе така стигнало!

19.01.2005 г.

Инф. Лина
Стойкова
Чалькова

Абре Стойко джелепине

Стамянине, господине,
Абре Стойко джелепине.
Стойко кове врана коня,
А либе му ков подава –
Злато клинци, сребро плочи.
А Стойко си очи мета
А у либе, а у коня.
А либе му проговара:
– Абре Стойко джелепине,
Не си често очи метай
А у либе, а у коня,
Че оковеш врана коня.
Стамянине господине, да бословиш джелепина!
Мяу!

21.12.1998 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Момчил Наумов Чалъков

р. 1927 г., с. Алино

обр. 7 кл.

майка и баща – с. Алино

Заблеяла бела Белка

Стамянине господине,

Заблеяла бела Белка

Низ сурия, воз сурия,

Насреща ю коледари.

– Защо блееш, бела Белко?

Дали блееш за тревица,

Ели блееш за солчица,

Ели блееш за водица?

Отговара бела Белка:

– Нито блеем за тревица,

Нито блеем за солчица,

Нито блеем за водица.

Най си блеем за ягненце,

За ягненце витогриво,

Витогриво, витошуту!

Стамянине господине, да бословиш бела Белка!

Мяу!

09.01.2008 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Гюлка Христова Каназирова

р. 1930 г., с. Алино

обр. 4 кл.

майка и баща – с. Алино

Лаленце се люлее

Лаленце се люлее, Доне ле,
Лаленце се люлее, Добро ле,
На зелена ливада, Доне ле,
На зелена ливада, Добро ле.
Не ѝе било лаленце,
Най ѝе било детенце –
Очите му дзездици,
Като кротко играло,
Тъй си сладко заспало.
Майка му го будеше:
– Стани, стани, детенце,
Да погледаш лазарки,
Какво хубаво играят –
Жълти чехли потропуя,
Шити поли развевая и!

19.12.1980 г.

с. Плана, Софийско

Зап. Марта Форсайт

Инф. Добрена Наунова Турмачка
(Чалькова)

р. 1920 г., с. Алино

майка и баща – с. Алино

Пойде Марко цр̀кви на преческѐ

Пости Марко Великите пости,
Па на либе потиом говори:
– Ой те тебе, либе Катерино,
Я си стани рано одзарана,
Посправи ми коня Шарколиа,
Пригответи ми църковното руо,
Пригответи ми книга литургийска,
А не турай сабя димескина,
Ютре рано на цр̀ква че идем
На цр̀ква у София,
У София, у „Света Мария“.
Станала е рано одзарана,
Посправи му конче Шарколиа,
Пригответи му църковното руо,
Па си зема свилни дисадзи,
Турила му книга литургийска,
Нали му е либе умно и разумно,
Турило му е сабя димескина,
Па се качи Марко добър юнак,
Па се качи на конь Шарколиа,
Па си поиде за София,
За София, за „Света Мария“.
Ка наближи Софийското полѐ,
Глас се дочу от бели Дунав,

Глас се зачу от три синджира
робѐ,
Заробил ги Емзе бек арапин.
Разлюти се Марко, разсърди се,
Че не носи сабя димескина,
Та не може робѐ да отроби.
Проговара коня Шарколиа:
– Таком Бога, Марко добър
юнак,
Погледни у свилни дисадзи,
Твое либе умно по-разумно,
Турило е сабя димескина.
Погледнал ѝе Марко кралевити,
Погледнал ѝе у свилни дисадзи,
Па си виде сабя димескина.
Трепна Марко от радос голема,
Па извади сабя димескина,
Разврѐте я налево на десно,
Та погуби турци яничари,
Начело с Емзе бек арапин,
Та освободи три синджира робѐ
–
Първи синджир се млади
момчета,
Втори синджир се млади невести,

Трети синджир старци и па баби.
Секому си по жълтица даде,
Да си купат лебец и опинца.
– И каде одите, се поменувайте –
Освободи ни Марко кралевити.
Па си ойде Марко кралевити,
Па си ойде у София,
У цркъва „Света Мария“,
Диде Марко преческъе да земе.
Ка стигна до цркъва „Мария“,
Литургия е минала,
Излезная софийски кметове,
Кметове още и попове,
Да посресна Марко кралевити,
Па се они шегом шегувая:
– Его иде Марко пияницата,
От оденъе по меани
Нема време у цркъва да влезне.
Проговара Марко кралевити:
– Таком Бога софийски кметове,
Ка минах през Софийско полъе,
Глас се зачу откам бели Дунав,
Насреща ми три синджира робъе,
Начело с Емзе бек арапин,

Па фанаме у бой да се биеме,
Ега мож робъе да отробим,
Еднаж манах илядо погубих,
Ка повторих сите ги погубих,
Затова не можех литургия да
стигнем.
Си попове надзад се връная,
Си попове и сите кметове
Да си чинат нова литургия.

Информаторът знае песента от
своя баща Симеон Пътников,
който е изпълнявал много
Маркови песни.

03.01.2010 г.

Инф. Асен
Симеонов
Пътников

с. Алино, общ.
Самоков

р. 1935 г., с.
Алино

Зап. Момчил
Чальков

обр. полувисше,
учител
майка и баща – с.
Алино

Роди маця

Роди маця девет мили сина,
Родила ги у гладни години,
С игла шила, та ги е кърпила,
С фурка прела, та ги облачила,
Сите ги е маця оженила,
Оженила маця, одомила,
Довела е девет мили снаи.
Щото беше най-малата снаа,
Проговара на най-големен девер:
– Ой те тебе, най-големен девере,
Що ѝе грозна маця за гледанье,
Що ѝе тежка маця за чуванье,
Ай да прегнете три сиви биволи,
Да качите наша стара маця,
Да остаите горе у планина,
Дека слънце нема да я види,
Дека пиле нема да ю поїе,
Дека мечки за мечета реват,
Дека вуци за вучета виат.
Проговара нина стара маця:
– Ой ви вази, мой мили снаи,
Ой ви вази, мои мили синове,

Ка язе низ двор излезнем,
Църна чума у двори да влезне,
Да умори девет мили снаи,
Да умори девет мили сина.
Що е маця от двор излела,
Църна чума у двори е влела,
Та умори девет мили снаи
И умори девет мили сина.
Кога се е маця от гори върнала,
Що да види маця, що да чуе,
Среде двори до девет камика –
Си синове на каменье станали,
Си снаи на люти змии

11.12.2018 г.

Инф. Гюлка
Христова
Каназирова

с. Алино, общ.
Самоков

р. 1930 г., с.
Алино

Зап. Момчил
Чалъков

обр. 4 кл.

майка и баща – с.
Алино

Гаста горо

– Гаста горо – зелена кори==

Еее, зелена корио,

Гаста горо, можем ли те минем,

Гаста горо, за два дни, за три дни,

Гаста горо, за цела неделя,

Гаста горо, що си повейнала,

Гаста горо, дали те слана сланила,

Гаста горо, дали те пожар пожарил,

Гаста горо, ели те секира посекла?

Я гора им потиом говори:

– Нито ме е слана осланила,

Нито ме е пожар пожарил,

Нито ме е секира посекла.

Преминая три синджира робъе,

Сос слъзи ми лискъе окапая,

С нодзе ми коренье изкореньия,

Затова сам повейнала.

15.12.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Гюлка Христова Каназирова

р. 1930 г., с. Алино

обр. 4 кл.

майка и баща – с. Алино

Рано рани Дена мала мома

Рано рани Дена мала мо=
И Дена малай мома,
Рано рани у росно ливаде,
А пред нея Ненко млад кеята,
С гега бие, та роса обива
Да не роси Дена бели поли,
Да не каля Дена жълти цревъе.

17.03.2011 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Сокол пие вода на Вардара

Сокол пие вода на Вардара,
Согледа го Вардарка девока,
Па на сокол потиом говори:
– Е соколе, е пиле шарено,
Че те питам – право да ми кажеш:
„Кой ти злати криле до рамене,
Кой ти сребри нодзе до колене?“
Проговара пиле соколево:
– Таком Бога, Вардарко девоке,
Що ме питаш – право че ти кажем:
„Мака злати криле до рамене,
Сестра сребри нодзе до колене.“

03.02.2008 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Параскева Стойкова Рогачева

р. 1920 г., с. Алино

обр. 2 кл.

майка и баща – с. Алино

Пеперуда лет летела

Пеперуда лет летела.

Ой Дане ле, вай дудуле.

Каде лети Бога моли:

Ой Дане ле вай дудуле.

– Дай ни, Боже, ситна роса

Да зароси жито просо,

Да заранъи сиромаси,

Сиромаси сирачета.

Заросила ситна роса,

Та зароси жито просо,

Та заранъи сиромаси,

Сиромаси сирачета.

Припевът може да се изпълнява в два текстови варианта: „Ой Дане ле, вай дудуле“ и „Вай Дане ле, вай дудуле“.

18.04.1985 г.

с. Ярлово общ.Самоков

Зап. Марта Форсайт

Инф. Вита Станчева Тарийска

р. 1922 г, с. Ярлово

Елече, Гюлко, елече

Елече, Гюлко, елече,

Йован се при тебе привлече,

Гюлко ле мари, Шишкова, моме,

Йоване бре, Дойнов, бре, бре...

Подобен вид песен (препоюшка) се изпълнява на „седенка“, когато участниците са забелязали, че момче и момиче се харесват, или просто са решили „да припеят“ някое момиче на момче. Също така се пее и на нива по същия повод. Имената в текста се избират спрямо това, за кого е предназначена песента.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Крива коза окривела

Крива коза окривела, Стано ле,
Йела, йела подбери я, Петре ле,
Петре ле бре, Шишков, бре, бре,
Стано ле мари, Караджина, моме...

Подобен вид песен (препоюшка) се изпълнява „на седенкя“, когато участниците са забелязали, че момче и момиче се харесват, или просто са решили „да припеят“ някое момиче на момче. Също така се пее и на нива по същия повод. Имената в текста се избират спрямо това, за кого е предназначена песента.

16.08.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Бела се мома забражда

Бела се мо=ма за=бра=жда,
Бела се мома и за=бра=жда,
Заман бе=ла да оди.
Заман бела да оди,
Замана бела и да оди
По свекрови дворове,
По свекрови дворове,
По свекрови дворове
И по момкови чардаци.

Песента се пее по време на забраждането, след като са се върнали от църквата „от венчанье“ и се намират в момковия дом.

Изпълнява се от две групи по три момичета или жени, приятелки на невестата, наречени „званици“ („дзваници“).

10.03.2008 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Бричи ми се млади младожена

Бричи ми се млади младо=же=на,

И бричи ми се млади младо=жена.

Бричия го до девет бер=бе=ра,

И бричия го до девет бербера.

Не можея брада да обричат,

И не можея брада да обричат.

Не можея брич да си наточат,

И не можея брич да си наточат.

Дур не дойде премладо (Никола) берберче,

И дур не дойде премладо (Никола) берберче,

Та обричи млади – младожена,

И та обричи млади – младожена.

Песента се пее, когато бръснат младожената.

10.03.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Варай, Данко

– Мор, варай, Данко,
Варай, заго=ря=нко ле, варай,
заго=ря=нко.
Мор, сите моми на разговор
Бея ле, на разговор бея,
Мор, тебе, Данко, ни у спомен нема ле,
Ни у спомен нема,
Мор, дал' си стара, ил' забоварена ле,
Ил' забоварена,
Мор, ели млада люгье те не знаят,
Люгье те не знаят?
Мор, я Данка им потиом говори,
Им потиом говори:
– Мор, фала, моми, фала, луди ли сте,
Фала, луди ли сте?
Мор, фала, моми, акъл ли немате,
Акъл ли немате?
Мор, нил' съм стара, нил' забоварена,
Нил' забоварена,

Мор, нито млада люгье ме не знаят,
Люгье ме не знаят,
Мор, пуста маке ели е мащеа,
Ели е мащеа,
Мор, нареди ме два леба да месим,
Два леба да месим,
Мор, месих, месих, дорде ги омесих,
Дорде ги омесих
Мор, току рекох, мале дали д'идем,
Мале дали д'идем?
Мор, нареди ме два двора да метем,
Два двора да метем,
Мор, метох, метох, дорде ги изметох,
Дорде ги изметох.

*Една от любимите песни на Лина
Чалъкова, баба на записвача Момчил
Чалъков.*

10.03.2005 г.

Инф. Лина
Стойкова Чалъкова

с. Алино, общ.
Самоков

р. 1931 г., с. Алино

Зап. Момчил
Чалъков

обр. 7 кл., шивачка
– плетачка

майка и баща – с.
Алино

Болен Костадин

Болен Костадин, мила мамо, болен Костадин,
Болен ми лежи, мила мамо, болен ми лежи,
Лежи че умре, мила мамо, лежи че умре.
Та йот що лежи, мила мамо, та йот що лежи?
Йот пуста севда, мила мамо, йот пуста севда.
Мома е либил, мила мамо, мома е либил,
Либил не земал, мила мамо, либил не земал,
Друг му я земал, мила мамо, друг му я земал,
Друга гидия, мила мамо, друга гидия.
Костадин майци говори, мила мамо, майци говори:
– Като си умрем, мила мамо, като си умрем,
Не копайте ме, мила мамо, не копайте ме,
Дек' се копая, мила мамо, дек' се копая,
У гробищата, мила мамо, у гробищата.
Най ме копайте, мила мамо, най ме копайте
Настред селото, мила мамо, настред селото,
Настред ороото, мила мамо, настред ороото,
Дека момите, мила мамо, дека момите
Оро играят, мила мамо, оро играят,
Дека ергенье, мила мамо, дека ергенье
Камик метая, мила мамо, камик метая
Дека невести, мила мамо, дека невести
Се венчавая, мила мамо, се венчавая.

19.05.2009 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Тодоро ле, бела Радо

– Тодоро ле, бела Радо.

И като жънеш на друмове,

Не виде ли кой промина.

– Тевно беше, не видох го

Чини ми се – овчар беше

На рамо му – крива гега,

На гегата – бел япунджак,

На япунджако – вакло ягне,

Опечено – овчари наречено.

Песента се изпълнява на жътва, по време на почивка.

19.01.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино

Две си дружки живувая

Мор, две си дружки живувая,

И поладо – полад, Дамяне,

Еее.. Яне бело гърло.

Мор, живувая другувая

Мор, па си двете оратея:

„Мор, какво сме си до две дружки,

Мор, да станеме две етърви,

Мор, що би свекор обичали,

Мор, и свекърва почитали.“

19.01.2005 г.

с. Алино, общ. Самоков

Зап. Момчил Чалъков

Инф. Лина Стойкова Чалъкова

р. 1931 г., с. Алино

обр. 7 кл., шивачка – плетачка

майка и баща – с. Алино